

Evaluatie verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn & zorg 2017

Maastricht, 18 september 2018

Inhoudsopgave

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	3
1. Aanleiding	6
2. Inleiding.....	6
3. Vraagstelling evaluatie.....	8
4. De effectmeting	10
5. De cijfers / inhoudelijke evaluatie:	15
6. procesevaluatie	21
7. Bijlagen:.....	23

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

In 2017 is de Verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017 inwerking getreden. Bij de vaststelling van de verordening in mei 2016 heeft de Raad opdracht gegeven om eind 2018 de resultaten van een evaluatie aan hen voor te leggen. Vooruitlopend op deze inhoudelijke evaluatie is op verzoek van de raad in 2017 een vervroegde procesevaluatie uitgevoerd welke d.d. 12 december 2017 in de stadsronde is besproken.

De evaluatie is in drie onderdelen uitgevoerd, te weten:

- een effectmeting door MOvisie in de periode januari 2018 t/m augustus 2018,
- een cijfermatige analyse en
- de procesevaluatie eind 2017.

De conclusies en aanbevelingen uit de drie verschillende onderdelen zijn:

1. Huidig toetsingskader is onvoldoende

Uit de evaluatie komt naar voren dat het huidige toetsingskader, zowel bij toekenning als bij de definitieve vaststelling van de subsidie, te weinig handvatten biedt om te kunnen beoordelen of, en in welke mate een voorgestelde activiteit een bijdrage levert aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Bij de invoering van de verordening was bij m.n. de basissubsidies het uitgangspunt de sociale infrastructuur van vrijwilligersorganisaties in stand te houden en daarmee de historisch gegroeide samenstelling van gesubsidieerde organisaties over te nemen. De beoordeling van het recht op subsidie vindt plaats op basis van de verordening. Daarin zijn een aantal criteria opgenomen maar die bieden onvoldoende houvast voor een inhoudelijke toetsing aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Om beter te kunnen beoordelen of de gesubsidieerde activiteiten van vrijwilligersorganisaties ook daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen is een nieuw toetsingskader nodig. Daarmee kan dan ook samen met vrijwilligersorganisaties gewerkt worden aan het ontwikkelen van een betere aansluiting van hun inzet bij de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Bij de flexibele subsidies is wel een toetsingskader aanwezig maar voorgesteld wordt om te komen tot een integraal nieuw toetsingskader.

Aanbeveling

In 2019 kan een nieuw toetsingskader worden ontwikkeld, waarbij zowel aandacht moet zijn voor de noodzakelijke ruimte om te kunnen innoveren als de aansluiting bij de gemeentelijke beleidsdoelstellingen.

2. Toegankelijkheid is over het algemeen goed, maar kan verbeterd worden voor mensen met een beperking.

De toegankelijkheid van de gesubsidieerde activiteiten is over het algemeen goed voor mensen met een fysieke beperking of sociale achterstand. Voor inwoners met een mentale beperking (verstandelijke en psychische beperkingen) en gedragsstoornissen (verslavingsproblematiek en jongeren met opgroei- en opvoedproblemen) worden veel minder activiteiten of diensten aangeboden. Een belangrijke reden waarom minder organisaties voor deze doelgroepen activiteiten aanbieden is dat vrijwilligers voor de begeleiding specifieke kennis en deskundigheid nodig hebben.

Ook anderszins op gebieden als fondsenwerving, bestuur, begeleiding e.d. is deskundigheidsbevordering een wens van vrijwilligersorganisaties.

Aanbeveling

Toegankelijkheid voor mensen met een mentale beperking en gedragsstoornissen kan verbeterd worden door kennis- en deskundigheidsbevordering. Veel kennis is bij vrijwilligersorganisaties in huis, maar blijft vaak te beperkt tot de eigen organisatie. Samenwerking op het gebied van doelgroepgerichte kennisbevordering is nodig om de participatie van deze doelgroepen verder te bevorderen.

3. De basissubsidie waarborgt de huidige activiteiten van de vrijwilligersorganisaties. De verbinding tussen de eigen activiteiten en de mogelijkheden van de flexibele subsidies zijn niet duidelijk.

De activiteiten die organisaties aanbieden met de basissubsidie van de gemeente, zijn laagdrempelig en voornamelijk gericht op het ontmoeten en actief bezig zijn. De organisaties dragen minder bij aan de ontplooiing van deelnemers. De basissubsidies worden nu nog voornamelijk toegekend op basis van uit het verleden bestaande afspraken met vrijwilligersorganisaties. Organisaties blijven doen wat ze doen en doorontwikkeling van activiteiten blijft in veel gevallen uit.

De thema's en doelgroepen van de flexibele subsidies zijn voor de vrijwilligersorganisaties onduidelijk, waardoor de vrijwilligersorganisaties het lastig vinden om een verband te leggen met hun eigen activiteiten. Ondanks deze onduidelijkheid komt uit het onderzoek van Movisie naar voren dat flexibele subsidies met betrekking tot participatie meer bijdragen aan de beleidsdoelen van de gemeente dan de activiteiten van organisaties met basissubsidie. Dit ligt deels besloten in de aard van de subsidie en de voorwaarden die de gemeente eraan stelt.

Aanbeveling

MOVISIE beveelt aan om de huidige tweedeling in vaste en flexibele subsidies in stand te houden, omdat daarmee aan de ene kant direct geïnvesteerd kan worden in de versterking van de vrijwillige infrastructuur in de stad, terwijl aan de andere kant ruimte ontstaat om innovatieve, tijdelijke en nieuwe organisaties en initiatieven te ondersteunen.

En omdat de hoogte van basissubsidies nog voor een belangrijk deel op historische gronden worden gedaan, kan om meer aan de beleidsdoelen van de gemeente te voldoen in 2020 de verhouding tussen de basissubsidies en de flexibele subsidies worden aangepast ten voordele van de flexibele subsidies. Een andere optie is om binnen de basissubsidies meer te sturen op ontwikkeling, niet zozeer door innovatieve activiteiten maar door bijvoorbeeld bereik van nieuwe doelgroepen, of gerichte actie op het terrein van transfer en ontwikkeling. Het toetsingskader zou daarop ingericht kunnen worden.

4. Vrijwilligers(-organisaties) in kwetsbare buurten hebben meer moeite met het verwerven van middelen voor het uitvoeren van projecten.

Kwetsbare buurten signaleren dat zij minder mogelijkheden hebben om middelen te vinden (vaak een kleiner netwerk, minder vermogende bewoners) en geven aan moeite te hebben met het doen van een aanvraag. De rol van de buurtnetwerken i.o. is nog niet overal uitgekristalliseerd.

Tegelijkertijd lijkt het grootste deel van de subsidies stadsbreed te worden ingezet.

Aanbeveling

Een meer op de buurtgerichte subsidiesystematiek zou onderzocht dienen te worden waarbij bestaande vrijwilligersorganisaties, nieuwe buurtinitiatieven en buurtnetwerken met de gemeente

en ondersteuningsorganisaties gezamenlijk een plan van aanpak maken hoe in de desbetreffende buurt de beleidsdoelen op het sociaal domein van de gemeente het meest effectief gerealiseerd kunnen worden en welke concrete uitwerking daarbij past. Dit onderzoek zou in 2019 kunnen worden uitgevoerd.

5. De meeste middelen worden ingezet voor stadsbreed ingezet.

De activiteiten die organisaties aanbieden zijn overwegend stadsbreed toegankelijk en lijken zich in mindere mate te richten op specifieke buurten.

Aanbeveling:

Onderzoek in hoeverre de activiteiten die vrijwilligersorganisaties uitvoeren al buurtgericht zijn of al in buurten worden uitgevoerd. Dit onderzoek zou in 2019 kunnen worden uitgevoerd in samenhang met de aanbeveling onder 4.

6. Verbeter de communicatie

Communicatie over de mogelijkheden om subsidie aan te vragen, de ondersteuningsmogelijkheden en de beslissingen is erg belangrijk. In 2018 zijn, mede naar aanleiding van de uitkomst van de procesevaluatie eind 2017, een aantal maatregelen genomen om de communicatie te verbeteren waaronder het herzien van de website MaastrichtDoet, het publiceren van toegekende subsidies en contactpersonen, het uitgeven van een nieuwsbrief en het ontwikkelen van een kader voor digitale communicatie.

Aanbeveling

De communicatie ook in 2019 verder verbeteren door de beschikkingen zowel per post als digitaal te gaan versturen en de algemene communicatie via meerdere communicatiekanalen te verspreiden. Ook zullen de toekenningen van zowel basissubsidies als de flexibele subsidies vanaf 2019 gepubliceerd worden. Door gebruik te gaan maken van persona's in de communicatie-uitingen de communicatie gericht in te zetten op verschillende doelgroepen.

De verbinding tussen de subsidieverlening en de gemeentelijke beleidsdoelstellingen kan inzichtelijker gemaakt worden door hier zowel het aanvraagtraject als in de algemene communicatie nadrukkelijker aandacht aan te besteden.

1. Aanleiding

Bij de vaststelling van de Verordening Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2017, door de raad op 30-05-2016, heeft de raad opdracht gegeven tot het uitvoeren van een evaluatie van de verordening en de resultaten daarvan eind 2018 te presenteren.

Op verzoek van de raad is, vooruitlopend op deze inhoudelijke evaluatie, een vervroegde procesevaluatie in 2017 uitgevoerd welke d.d. 12 december 2017 in de stadsronde is besproken. De procesevaluatie maakt onderdeel uit van deze inhoudelijke evaluatie.

2. Inleiding

De gemeente Maastricht kent van oudsher een rijk en gevarieerd vrijwilligersleven. De stad kent een enorme verscheidenheid aan initiatieven, activiteiten en organisaties die worden bedacht, uitgevoerd en georganiseerd door duizenden actieve vrijwilligers. Vrijwilligerswerk leeft in Maastricht, van kleine bewonersinitiatieven gericht op het, samen met een paar burens, verbeteren van de leefbaarheid in een straat, tot grote langdurige vrijwilligersprojecten opgezet en uitgevoerd door landelijk georganiseerde vrijwilligersorganisaties.

Vrijwilligerswerk kan niet zonder enige financiering. Soms wordt het gewoon door de deelnemers gefinancierd. Vaak is echter externe financiering noodzakelijk. Externe financiering kan uit verschillende hoeken komen. Zo kan financiering gevonden worden via een van de verschillende subsidiemogelijkheden via de gemeente, via de provincie Limburg, via een van de vele fondsen of via crowdfunding.

Nieuwe verordening ingaande 2017:

In de jaren 2014-2016 werd in een breed dialoogproces waarbij alle vrijwilligersorganisaties werden betrokken evenals professionals, ambtenaren en raadsleden, de nieuwe verordening vormgegeven. Vanaf 2017 is de nieuwe subsidiesystematiek vastgelegd in de verordening Subsidies Vrijwilligersactiviteiten Welzijn en Zorg 2017 (raadsbesluit d.d. 14 juni 2016 nr. 38-2016).

In de nieuwe verordening bestaat de subsidiesystematiek uit twee verschillende soorten subsidies:

- Basissubsidies: Een subsidie tot een vooraf bepaald maximum als bijdrage in de organisatiekosten en basisactiviteiten van de aanvrager. Doel van de basissubsidies was het in stand houden van de historisch gegroeide infrastructuur en vrijwilligersorganisaties garanties bieden op een vaste subsidie en dus op continuïteit.
- Flexibele subsidies: een subsidie ten behoeve van een activiteit of een programma van activiteiten. Het doel van de flexibele subsidies is:
 - o Het stimuleren en scheppen van mogelijkheden voor innovatie op maatschappelijk relevante thema's zonder dat vrijwilligersorganisaties hiervoor bestaande activiteiten hoeven laten te vervallen.
 - o Ruimte voor nieuwe initiatieven en organisaties: nieuwe organisaties kunnen flexibele subsidies aanvragen, ook als zij geen basissubsidie ontvangen.
 - o Ruimte voor sturing op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen door het benoemen van maatschappelijke relevante thema's waar aanvragen bij moeten aansluiten.

Voor de subsidiering van vrijwilligersactiviteiten is in totaal een budget van € 1.400.000 (afgerond) per jaar beschikbaar. Hieruit moeten zowel de basissubsidies als de flexibele subsidies worden voldaan.

Voorgeschiedenis huidige verordening

Tot 2015 werden de vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg gesubsidieerd op grond van de Verordening Subsidies vrijwilligersactiviteiten 2010 en de buurtplatforms op grond van de Verordening Geld voor de Buurten. De vrijwilligersorganisaties welzijn en zorg ontvingen een historisch gegroeid vast subsidiebedrag per jaar. De buurtplatforms kregen naast een subsidie voor de reguliere organisatie- en communicatiekosten een buurtbudget gebaseerd op de buurtsamenstelling.

In 2013 en 2014 zijn in kader van het project innovatie welzijn en zorg, vooruitlopend op de invoering van de decentralisaties in het sociale domein, incidentele subsidieregelingen uitgeschreven om te experimenteren met nieuwe vormen van subsidieverlening en het stimuleren van de vrijwilligersorganisaties om nieuwe innovatieve activiteiten te ontwikkelen.

Begin 2014 is een dialoogproces gestart met alle gesubsidieerde vrijwilligersorganisaties, inclusief de buurtplatforms, om te komen tot een nieuwe subsidiesystematiek ingaande 2015. De redenen hiervoor waren o.a. vernieuwing van het vrijwilligersaanbod gelet op de transformatieopgave van het sociaal domein, ruimte bieden voor nieuwe vrijwilligersinitiatieven en organisaties en een alternatief voor het wegvallen van de buurtbudgetten door het vervallen van het Leefbaarheidsfonds. Tevens speelde de politieke discussie over de besteding en verantwoording van subsidiegelden, met name bij de buurtplatforms, als gevolg van een rekenkamerrapport uit 2012 een grote rol. Uitkomst van het dialoogproces was een vijftal 'dromen' voor een nieuw subsidiebeleid: 1. Zoveel mogelijk mensen doen mee, 2. Samenwerken over grenzen, 3. Vrijwilligers koesteren, 4. Flexibele financiering en 5. Vertrouwen in besluiten. Deze dromen zijn uitgewerkt in een nieuwe subsidiesystematiek die ingaande 2015 is ingevoerd.

Parallel aan het dialoogproces rondom het subsidiebeleid is de gemeentelijke vrijwilligersondersteuning vanaf 2014 vernieuwd en geïntensiveerd. Dit is een doorlopend proces.

De subsidiesystematiek ingaande 2015 maakt een verschil tussen basissubsidies, bedoeld voor de vaste organisatiekosten, en flexibele subsidies (de zgn. tenders), bedoeld om de vernieuwing verder te stimuleren en meer te kunnen sturen op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Om een budget te creëren voor de flexibele subsidies is een korting van 20% doorgevoerd op de subsidies van alle vrijwilligersorganisaties.

Begin 2015 is een apart proces gestart met de buurtplatforms. Dit proces heeft er toe geleid dat zij zelf een visie hebben geschreven over hun toekomstige rol en taken als buurtnetwerken. Samen met een werkgroep van de buurtplatforms is vervolgens een ondersteuningsprogramma ontwikkeld met diverse workshops in 2016 en een uitvoeringsregeling opgesteld voor de periode 2017 en 2018. Daar waar de buurtplatforms tot 2015 beschikten over (ruime) eigen buurtbudgetten om activiteiten te ontwikkelen en uit te voeren, is hun rol vanaf 2016 te komen liggen op het verbinden van initiatieven en vrijwilligersorganisaties in de eigen buurt en het stimuleren van bewoners om zich actief in te zetten voor hun leefomgeving.

3. Vraagstelling evaluatie

Het belang van een goede evaluatie is groot voor zowel de subsidieverstrekker als voor de subsidieontvangers. Aan de ene kant is het voor de gemeente als subsidieverstrekker een belangrijk instrument om de maatschappelijke betrokkenheid en participatie van bewoners, de leefbaarheid in buurten en de sociale infrastructuur in de stad te bevorderen. Aan de andere kant zijn vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties voor een groot deel afhankelijk van subsidies om hun activiteiten uit te kunnen voeren.

Vraagstelling evaluatie

Bij de vaststelling van de nieuwe verordening is door de raad op 30-05-2016 door de raad besloten dat eind 2018 een evaluatie van de verordening moet plaatsvinden.

Het doel van een evaluatie is, in algemene zin, het maken van een pas op de plaats en te kijken hoe de zaken nu lopen, of dat naar tevredenheid is en of er aanpassingen en verbeteringen richting de toekomst nodig zijn.

Ten aanzien van de evaluatie van de verordening is de volgende vraagstelling geformuleerd:

Draagt de verordening bij aan het goed functioneren van vrijwilligersorganisaties en leveren de op basis van de verordening gesubsidieerde activiteiten van vrijwilligersorganisaties ook daadwerkelijk een bijdrage aan de beleidsdoelstellingen.

De onderliggende redenering is dat de gemeente als overheidsinstelling een opdracht heeft ten opzichte van haar inwoners. Deze opdracht is door de raad vastgelegd in de verschillende visie- en beleidsdocumenten van de gemeente tot beleidsdoelstellingen. Deze beleidsdoelstellingen zijn ook vastgelegd in de verordening:

- Het vergroten van de maatschappelijke participatie
- Het versterken van de netwerken van bewoners
- Het verbeteren van de sociale veiligheid in buurten en wijken.

Dat betekent dat activiteiten die op basis van de verordening door de gemeente gesubsidieerd worden, logischerwijze een bijdrage moeten leveren aan deze beleidsdoelstellingen om ook in de toekomst aanspraak te kunnen maken op subsidie. Daar wordt zowel bij de aanvraag als bij de afrekening op getoetst.

Periode van evaluatie

De verordening is ingegaan per 01-01-2017. Omdat noodgedwongen al begin 2018 met de evaluatie begonnen moet worden om deze in het najaar aan de raad te kunnen voorleggen, zou de evaluatie slechts betrekking kunnen hebben op de verleende subsidies in 2017. Omdat de subsidiesystematiek voor de flexibele subsidies in 2015 en 2016 identiek was zijn voor wat betreft de flexibele subsidies deze jaren meegenomen in de evaluatie.

Tegelijkertijd wordt met de evaluatie beoogd een nulmeting vast te leggen waardoor bij een periodieke herhaling van de evaluatie een beter beeld van de subsidiering van vrijwilligersorganisaties en de evolutie en knelpunten daarin verkregen kan worden.

Onderzoeksopzet

De evaluatie is deels uitbesteed aan MOvisie en deels uitgevoerd binnen de gemeentelijke administratie.

- *Het effect dat bereikt wordt met de subsidieverlening:*
MOvisie heeft een effectmeting uitgevoerd waarbij onderzocht is wat vrijwilligersorganisaties zelf ervaren en vinden van de wijze van subsidieverlening.
- *De inhoudelijke kant van subsidieverlening:*
Hier is onderzocht wat het bereik van gesubsidieerde vrijwilligersorganisaties is. Er is een analyse gemaakt op de volgende onderdelen:
 - Het bereik van doelgroepen
 - onderwerpen, thema's of doelstellingen van gesubsidieerde initiatieven
 - De geografische spreiding van gesubsidieerde initiatieven over stad en buurten
- *De procesmatige kant van subsidieverlening:*
In dit onderdeel is het proces van subsidieaanvragen en verantwoordden geëvalueerd.

4. De effectmeting

Onderdeel van de evaluatie is een onderzoek naar wat nu eigenlijk de effecten van de subsidieverlening zijn geweest. Wat draagt de subsidieverlening op grond van de verordening nu daadwerkelijk bij aan het stimuleren van vrijwilligerswerk en in welke mate dragen de gesubsidieerde activiteiten bij aan de realisatie van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen? Om dit onderzoek uit te voeren is een beroep gedaan op MOvisie. MOvisie is een landelijk kennisinstituut dat gemeenten en andere overheden bijstaat met specialistische kennis en veel kennis en ervaring heeft als het gaat om vrijwillige inzet. MOvisie voert dit jaar ook een vergelijkend onderzoek uit naar vrijwilligerswerk in Nederlandse gemeenten.

De redenen om een externe partij te vragen zijn:

- Beschikbare specialistische kennis en tijdsinzet
- Onafhankelijkheid van het onderzoek waarborgen
- Transparantie van het onderzoek waarborgen
- Scheppen van een nulmeting voor toekomstige effectmetingen.

Het volledige rapport van MOvisie is als bijlage bijgevoegd.

De hoofdvraag die gesteld is in het kader van de effectmeting is inzicht in de effectiviteit en besteding van de subsidies voor vrijwilligersactiviteiten binnen welzijn en zorg, met als deelvragen:

1. Leidt de huidige subsidiesystematiek ertoe dat vrijwilligersorganisaties goed kunnen functioneren?
2. Dragen de door de vrijwilligersorganisaties uitgevoerde activiteiten daadwerkelijk bij aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente?

De beleidsdoelen voor het subsidiëren van vrijwilligersorganisaties in het kader van het beleid voor zorgen en welzijn zijn dat *meer inwoners meedoen, beschikken over een (groter) sociaal netwerk* en zich *sociaal veiliger voelen*. Deze drie beleidsdoelen hebben een samenhang, waarbij geconcludeerd kan worden dat de focus ligt op maatschappelijke participatie. Door mee te doen hebben mensen een groter netwerk en dat versterkt hun sociale veiligheid.

De effectmeting van de basis- en flexibele subsidies voor vrijwilligersorganisaties vanuit het zorg- en welzijnsbeleid is gedaan aan de hand van de criteria die samen met de vrijwilligersorganisaties zijn opgesteld tijdens een aantal bijeenkomsten.

Conclusies MOvisie:

Op basis van de deze effectmeting kunnen de volgende conclusies worden getrokken ten aanzien van de vraag organisaties goed kunnen functioneren binnen de nieuwe subsidiesystematiek.

Algemeen

- Uit de effectmeting komt naar voren dat de meeste organisaties en initiatieven op de een of meerdere manieren bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelen. Dat is bijna 'per ongeluk' in de zin dat daar noch door de gemeente noch door de organisaties zelf van tevoren gericht op gestuurd en getoetst is. Wel wordt bij aanvragen beoordeeld of deze conform de doelstellingen van de verordening zijn. Deze doelstellingen zijn echter deels technisch en deels algemeen en niet geoperationaliseerd. Achteraf wordt beoordeeld of activiteiten conform de aanvraag zijn uitgevoerd. Daarmee wordt dus wel naar consistentie tussen aanvraag en uitvoering gekeken, maar niet expliciet naar bijdrage aan gemeentelijke beleidsdoelen. Er is (nog) geen helder toetsingskader op basis waarvan beoordeeld kan worden of en in hoeverre een voorgestelde activiteit direct of indirect bijdraagt aan één of meer van de gemeentelijke doelen in het sociaal domein.
- Voor organisaties en initiatieven ligt primair de aandacht bij eigen doelstelling en de vormgeving en uitvoering van hun eigen projecten. Ze doen dat vanuit een oprechte betrokkenheid bij hun omgeving en eigen doelgroepen. Ze denken na over het beoogde effecten op de langere termijn, maar leggen niet direct de relatie met de gemeentelijke beleidsdoelen. Dat in deze evaluatie alsnog in veel gevallen een concrete en logische relatie is benoemd tussen wat organisaties doen en wat de gemeente wil bereiken, komt omdat we dit gezamenlijk in de verschillende sessies (en dus achteraf) hebben beredeneerd en niet omdat er van tevoren gericht inhoudelijk op gestuurd is. De gemeente kan hier beter op sturen door helder over de beleidsdoelen en voorwaarden van subsidie te communiceren.
- Het onderzoek laat zien dat mensen met een fysieke beperking of sociale achterstand bij veel organisaties kunnen meedoen. Voor inwoners met een mentale beperking (verstandelijke en psychische beperkingen) en gedragsstoornissen (verslavingsproblematiek en jongeren met opgroei- en opvoedproblemen) worden veel minder activiteiten of diensten aangeboden. Een belangrijke reden waarom minder organisaties voor deze doelgroepen activiteiten aanbieden is dat vrijwilligers voor de begeleiding specifieke kennis en deskundigheid nodig hebben.
- De organisaties slagen redelijk in de transfer van passieve naar actieve participatie van deelnemers. Het gaat dan bijvoorbeeld om deelnemers die vrijwilliger worden. Een van de redenen daarvoor is dat organisaties daarbij zelf belang hebben. Zeker wanneer het gaat om een aangepast programma voor een speciale doelgroep, extra mogelijkheden op de bestaande activiteiten of juist experimenteren met nieuwe vormen en activiteiten waarvoor flexibele subsidie wordt gevraagd. Omdat deze programma's samen met de eigen deelnemers worden opgezet, worden die deelnemers ook gevraagd voor het vrijwilligerswerk. Dit is een goede reden waarom organisaties met een vaste subsidie ook flexibele subsidie kunnen aanvragen, maar ook hier speelt de ondersteuning bij deskundigheidsbevordering een rol.
- Vrijwilligers en deelnemers geven aan dat wat zij doen voor hen grote waarde heeft, en dat zij op persoonlijk niveau op alle onderscheiden onderdelen in het toetsingskader effect ervaren. De tevredenheid en waardering onder deelnemers en vrijwilligers zijn in het algemeen hoog. Of daarmee ook een wezenlijke bijdrage wordt geleverd aan de effecten op het niveau van de gemeentelijke beleidsdoelen, is formeel gezien niet vast te stellen: onduidelijk is of de meest geëigende activiteiten voor de meest geëigende doelgroep zijn uitgevoerd. Tegelijk is wel helder dat door het meedoen aan activiteiten die in het kader van

de vaste of flexibele subsidie georganiseerd worden, en/of door als vrijwilliger actief te zijn, mensen zelf vinden dat ze (meer) meedoen.

Vaste subsidie

- De activiteiten die organisaties aanbieden met de basissubsidie van de gemeente, zijn laagdrempelig en voornamelijk gericht op het ontmoeten en actief bezig zijn. De organisaties dragen minder bij aan de ontplooiing van deelnemers waardoor die meer inzicht krijgen in het eigen functioneren, een gezonder leven of betere conditie. De basissubsidies worden nu nog voornamelijk toegekend op basis van uit het verleden bestaande afspraken met vrijwilligersorganisaties. Organisaties blijven doen wat ze doen en doorontwikkeling van activiteiten blijft in veel gevallen uit. Hier ligt een verantwoordelijkheid bij de organisaties dit op te pakken.

Flexibele subsidie

- Voor flexibele subsidies is wel een technisch toetsingskader beschikbaar, evenals een verwoording van specifieke thema's en/of doelgroepen waar de flexibele subsidies voor bedoeld zijn. De thematische insteek wekt in het veld eerder verwarring en irritatie dan dat het richting lijkt te geven aan de aanvragen. Over de relatie tussen de gekozen thema's en doelgroepen en de gemeentelijke beleidsdoelen wordt gezegd dat deze feitelijk onduidelijk en onvoldoende uitgewerkt zijn. Dat maakt het voor initiatieven lastig om zelf het verband te leggen. Ondanks deze onduidelijkheid komt uit het onderzoek naar voren dat flexibele subsidies met betrekking tot participatie meer bijdragen aan de beleidsdoelen van de gemeente dan de activiteiten van organisaties met basissubsidie. Dit ligt deels besloten in de aard van de subsidie en de voorwaarden die de gemeente eraan stelt.

Naast de conclusies die direct samenhangen met de vragen die de gemeente heeft gesteld, zijn door Movisie ook enige observaties gemaakt ten aanzien van het proces dat gezamenlijk is aangegaan.

- Ten eerste gaven de deelnemers aan de verschillende bijeenkomsten aan dat ze het zeer waarderen dat de gemeente moeite doet om vrijwilligersorganisaties actief te betrekken bij de evaluatie van het subsidiebeleid. De gemeente trekt daarmee de lijn door die is ingezet met het dialoogproces in 2014 voor de herinrichting van het subsidiebeleid vanaf 2015. De observatie van Movisie is dat daardoor een positief-kritische insteek ontstond, gericht op verbetering en samenwerking.
- Vrijwel alle deelnemers gaven aan dat de ontmoeting van de organisaties op zichzelf veel waarde heeft. Bij verschillende bijeenkomsten ontstonden gezamenlijke plannen en onderlinge uitwisseling van werkwijzen en ideeën. Dit zou meer gestimuleerd mogen worden op verschillende manieren waarbij de gemeente een trekkende of faciliterende rol kan spelen.
- Met name bij de bijeenkomst om het toetsingskader op te bouwen en bij de Effectenarena's constateerden veel deelnemers dat ze eigenlijk nog nooit goed hadden nagedacht over de relatie tussen wat zij doen, de betekenis daarvan voor de doelgroep en het maatschappelijke effect waaraan zij bijdragen.
- Organisaties benoemden dat het doen van een aanvraag voor een subsidie en een opzet maken voor een project een bepaalde capaciteit vergen. De gemeente kan daarbij

ondersteunen door inzet van de contactpersonen, maar niet alle organisaties zijn hier al mee bekend of maken er gebruik van.

Op basis van bovenstaande aanbevelingen en observaties worden de onderstaande aanbevelingen gedaan:

- Houd de huidige tweedeling in vaste en flexibele subsidies in stand, omdat daarmee aan de ene kant direct geïnvesteerd kan worden in de versterking van de vrijwillige infrastructuur in de stad, terwijl aan de andere kant ruimte ontstaat om innovatieve, tijdelijke en nieuwe organisaties en initiatieven te ondersteunen.
- In de huidige verhouding wordt de toekenning van basissubsidies nog voor een belangrijk deel op historische gronden gedaan, terwijl het toekennen van flexibele subsidies verandering in de hand werkt. Om meer aan de beleidsdoelen van de gemeente te voldoen, kan de verhouding worden aangepast naar meer flexibele subsidies ten koste van basissubsidies in 2020. Een andere optie is om binnen de basissubsidies meer te sturen op ontwikkeling, niet zozeer door innovatieve activiteiten maar door bijvoorbeeld bereik van nieuwe doelgroepen, of gerichte actie op het terrein van transfer en ontwikkeling. Het toetsingskader zou daarop ingericht kunnen worden.
- Gebruik het gezamenlijk ontworpen inhoudelijke toetsingskader bij de verdere ontwikkeling van de aanvraagprocedure voor basis- en flexibele subsidies zodat al aan de voorkant een duidelijkere relatie wordt gelegd tussen wat organisaties beogen te doen en hoe dat een bijdrage levert aan de gemeentelijke beleidsdoelen. Dit zal op de meeste punten nog nadere uitwerking en afstemming vergen, inclusief concrete voorbeelden, om het voor aanvragers behapbaar te maken. Dat zelfde geldt voor technische toetsingscriteria die nu bij de flexibele subsidies gehanteerd worden. Uitgangspunt bij het verder uitgewerkte toetsingskader is dat alle gehanteerde inhoudelijke en technische criteria toepasbaar zijn op alle soorten activiteiten die organisaties uitvoeren binnen zowel de vaste als de flexibele subsidies.
- Gebruik dit kader in 2019 nog niet als een beoordelings- en selectie-instrument maar als een gezamenlijk leertraject, om op basis van de opbrengsten het toetsingskader te verfijnen en een praktisch haalbare invulling te geven. Ondersteun organisaties en initiatieven bij het maken van hun doelbomen zodat zij leren om zelf de logica leren te verwoorden tussen wat ze doen en wat dat bijdraagt aan bovenliggende doelen van de gemeente. De contactpersonen van de gemeente kunnen hier een cruciale rol in vervullen.
- Blijf initiatieven en organisaties ondersteuning bieden, zoals nu gebeurt in de vorm van training en coaching, bij het aanboren van alternatieve inkomstenbronnen, zodat ze minder afhankelijk worden van gemeentelijke subsidies. Dit geeft de gemeente vervolgens de kans om scherper te sturen op de inzet van subsidies ten behoeve van de uitvoering van het beleid in het sociaal domein.
- Zet in de ondersteuning van het vrijwilligerswerk meer in op doelgroepgerichte deskundigheidsbevordering. Om voor deze doelgroepen activiteiten aan te bieden is

specifieke kennis en deskundigheid over de doelgroep nodig. Voor een grotere participatie vanuit specifieke doelgroepen lijkt het zinvol om ervaring en deskundigheid over deze doelgroepen te vergroten. De deskundigheid van vrijwilligers is een gedeelde verantwoordelijkheid van vrijwilligersorganisaties. De aanwezige kennis kan onderling worden gedeeld, bijvoorbeeld via het vrijwilligerscollege van In de Rooden Leeuw in Maastricht, maar er kan ook gedacht worden aan een voorbeeld als het kennisplein in Groningen waar landelijke organisaties hun lokale trainingsaanbod openstellen voor lokale organisaties. De gemeente zou deze vormen van deskundigheidsbevordering in Maastricht kunnen ondersteunen en promoten.

- Overweeg om in te zetten op een meer op de buurt gerichte subsidiesystematiek waarbij bestaande vrijwilligersorganisaties, nieuwe buurtinitiatieven en buurtnetwerken met de gemeente en ondersteuningsorganisaties gezamenlijk een plan van aanpak maken hoe in de desbetreffende buurt de beleidsdoelen op het sociaal domein van de gemeente het meest effectief gerealiseerd kunnen worden en welke concrete uitwerking daarbij past. Vrijwilligers(organisaties) in kwetsbare buurten hebben meer moeite met het verwerven van middelen voor het uitvoeren van projecten. Het wegvallen van de buurtbudgetten betekent dat bewoners zelf op zoek moeten gaan naar middelen voor projecten. Bewoners en vrijwilligersorganisaties in kwetsbare buurten hebben minder mogelijkheden om dat te realiseren (minder netwerk) en hebben moeite met het doen van een aanvraag. Tegelijkertijd blijkt dat het grootste deel van de subsidies via stadsbreed toegankelijke activiteiten wordt ingezet. Het toetsingskader dat voor deze evaluatie ontwikkeld is met de vrijwilligersorganisaties van Maastricht, kan als uitgangspunt gebruikt worden om een keuze te maken en prioriteiten te stellen op welke thema's, doelgroepen en criteria vooral geïnvesteerd gaat worden. Per buurt stelt de gemeente een evenredig deel van de vaste en flexibele subsidie beschikbaar (naast een stedelijk beschikbaar subsidiedeel voor buurt overstijgende activiteiten). Daarnaast lijkt het voor de hand te liggen om andere beschikbare subsidies die gericht zijn op buurten hiermee te combineren. Per buurt en per doelgroep kunnen zo andere accenten worden gelegd waardoor subsidies gericht kunnen worden ingezet. Tegelijk wordt ook de samenwerking tussen uitvoerende organisaties verder bevorderd.
- Organiseer ten minste één keer per jaar een algemene netwerkbijeenkomst voor alle vrijwilligersorganisaties georganiseerd. De bijeenkomsten worden georganiseerd aan de hand van een urgent en aansprekend thema. Zorg dat deze bijeenkomsten in ieder geval de mogelijkheid voor uitwisseling bieden, zodat organisaties met en van elkaar kunnen leren en nieuwe samenwerking kan ontstaan.

5. De cijfers / inhoudelijke evaluatie:

In het kader van de verlening van subsidies worden een aantal gegevens van gesubsidieerde organisaties geregistreerd. Tevens zijn beleidsmedewerkers in het kader van de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties, als contactpersoon gekoppeld aan de gesubsidieerde organisaties. Deze informatie vormt de basis voor de analyse.

Basissubsidies:

Ten aanzien van de verleende basissubsidies is onderzocht hoe de verdeling van de subsidies is naar:

- *Doelgroep als nadere specificatie*
- *Leeftijdscategorie waar de vrijwilligersorganisatie zich op richt*
- *Onderwerp van de activiteiten vrijwilligersorganisatie*
- *de geografische spreiding van de vrijwilligersorganisaties over de stad*

Dat laat het volgende beeld zien:

- *Doelgroep:*

Van de gesubsidieerde vrijwilligersorganisaties richten 14 van de 89 gesubsidieerde organisaties zich op een specifieke doelgroep als b.v. een etnische culturele minderheid, LHBTI of mensen met beperkingen. Het overgrote deel van de vrijwilligersorganisaties richten zich in de volle breedte op alle bewoners of geven aan zich niet op een specifieke doelgroep te richten.

- *leeftijdscategorie deelnemers*

Vrijwilligersorganisaties hebben allemaal een bepaald doel voor ogen, iets waar zij een bijdrage aan willen leveren en een doelgroep waar zij zich op richten. Dat kan heel expliciet zijn als b.v. de scouting die zich duidelijk op jongeren tot 18 jaar richt, maar ook veel diffuser als b.v. Humanitas of het Toon Hermans Huis waar niet expliciet een leeftijdscategorie of doelgroep wordt benoemd, maar waar het veel meer gaat over het oplossen van maatschappelijke problemen of het bieden van zorg.

Kijken we naar de spreiding over de verschillende leeftijdsgroepen dan valt op dat in aantallen gesubsidieerde organisaties de nadruk ligt op vrijwilligersorganisaties die voor iedereen, ongeacht hun leeftijd, activiteiten bieden (46 van de 89 gesubsidieerde organisaties). In de praktijk betekent dit dat er vanuit vrijwilligersorganisaties geen leeftijdseisen gesteld worden, maar dat het in realiteit grotendeels gaat over activiteiten voor jong volwassen tot en met senioren.

Qua hoogte van verleende subsidies, liggen de bedragen toegekend aan vrijwilligersorganisaties gericht op jongeren 0-21 jaar (€ 361.610,-) volwassen (€ 265.712,-) en iedereen (€ 387.776,-) redelijk dicht bij elkaar. De subsidie verleend aan seniorenorganisaties ligt ongeveer op 30% hiervan (€ 81.198,-) terwijl het aantal gesubsidieerde organisaties gelijk is aan die gericht op jongeren 0-21 jaar t.w. 16 vrijwilligersorganisaties.

Dat betekent dat de subsidievraag van seniorenorganisaties relatief laag is, het gaat over kleinere organisaties met een beperkt activiteiten aanbod waar relatief weinig budget voor nodig is.

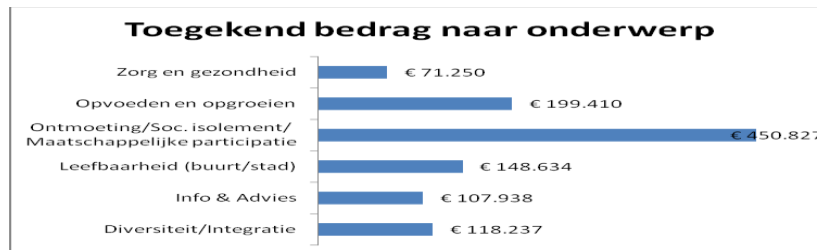
Bij de vrijwilligersorganisaties die zich specifiek op jongeren richten (eveneens 16 organisaties) wordt het bedrag omhoog gestuwd door de subsidie aan de Stichting Code043 (€ 180.000,-).

Code043 heeft als opdracht jongerenactiviteiten door en voor jongeren te stimuleren en heeft daar

budget voor beschikbaar. Daar komen een aantal activiteiten voor jongeren uit voort die buiten deze evaluatie blijven.

- **Onderwerp:**

Als we kijken naar het onderwerp waar vrijwilligersorganisaties met een basissubsidie zich op richten zien we dat zowel in aantallen organisaties als in verleende subsidie, de nadruk ligt op ontmoeting en maatschappelijke participatie.

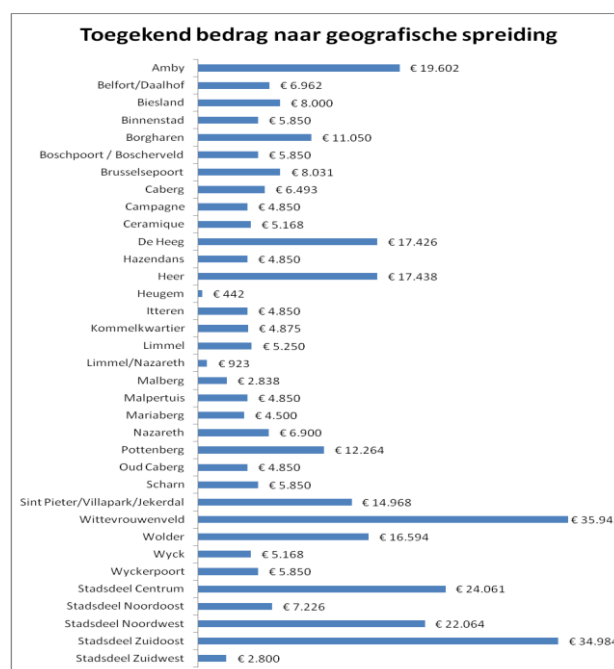
De meeste inzet vanuit de gesubsidieerde organisaties richt zich op het bevorderen van ontmoeten en maatschappelijke participatie, gevolgd door opvoeden en opgroeien en activiteiten gericht op het bevorderen van leefbaarheid in de buurt. Van dat laatste kan nog worden opgemerkt dat het daarbij vaak gaat over kleinere buurtgebonden vrijwilligersorganisaties.

Ten aanzien van de verleende subsidies t.b.v. leefbaarheid kan nog worden opgemerkt dat het gaat over kleinere organisaties (26).

- **Geografische spreiding vrijwilligersorganisaties met basissubsidies**

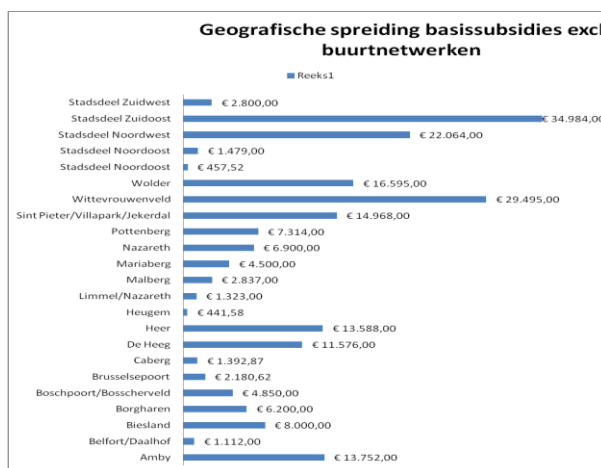
Een belangrijk onderdeel is de spreiding van vrijwilligersinzet over de stad en buurten. Van de basissubsidies wordt € 760.000 verstrekt aan stadsbrede vrijwilligersorganisaties en € 336.296 aan buurtgebonden vrijwilligersorganisaties.

Onder buurtgebonden verstaan we de buurt waar de organisatie is gevestigd of zich op richt.

In sommige buurten, nl Boschstraatkwartier, Heugemerveld, Jekerkwartier, Randwyck, Sint Maartenspoort, Statenkwartier en Vroendaal. Dit zijn de buurten waar (nog) geen buurtnetwerk i.o. actief is.

Wanneer we de buurtnetwerken uit het overzicht weglaten, dan is de verdeling als volgt.

Voor het niet aanwezig zijn van vrijwilligersorganisaties is bepaalde buurten kunnen verschillende redenen zijn. Dat kan variëren van de samenstelling van de buurt tot het gebruik maken van activiteiten in een naastgelegen buurt of op stadsdeelniveau actieve organisatie. Zij hebben een aantal seniorenorganisaties een specifiek buurtkarakter maar zijn andere vooral stadsdeel breed actief. Ook de etnisch culturele organisaties zijn gevestigd in een buurt maar hebben qua inzet een stedelijk karakter en dat geldt ook voor een aantal scoutings.

Op basis van het voorgaande kan worden vastgesteld dat het overgrote deel van de basissubsidies verleend wordt aan vrijwilligersorganisaties met een stadsbrede inzet. In een aantal buurten ontbreken structurele vrijwilligersactiviteiten / vrijwilligersorganisaties. Daar kunnen meerdere oorzaken voor zijn, als b.v. de samenstelling van de buurt of de beschikbaarheid van aantrekkelijke activiteiten net over 'de grens' in naastgelegen buurten.

Flexibele subsidies:

De flexibele subsidies kenmerken zich door een grote mate verscheidenheid zowel qua aard, onderwerp, omvang als looptijd en maatschappelijke impact. Dat is begrijpelijk gezien de verschillende soorten vrijwilligersorganisaties en de verschillende thema's van de tenders. Naast de flexibele subsidies van 2017 zijn ook de flexibele subsidies van 2015 en 2016 in de evaluatie meegenomen.

In 2015 was aanmerkelijk meer budget beschikbaar voor de flexibele subsidies en dat komt natuurlijk ook tot uiting in de aantallen verleende subsidies. Vanaf 2016 is per jaar ongeveer € 300.000,- beschikbaar voor flexibele subsidies. Naar verwachting blijft een vergelijkbaar bedrag ook

voor de komende jaren beschikbaar. De hoogte van het budget voor flexibele subsidies is o.a. afhankelijk van de omvang en de eventuele toe- of afname van de basissubsidies. Het aantal toegekende subsidieaanvragen in 2016 en 2017 is vergelijkbaar. Voor 2018 is hierover nog niets te zeggen.

Net als bij de basissubsidies is onderzocht hoe de verdeling van de verleende flexibele subsidies is naar :

- *Doelgroep als nadere specificatie*
- *Leeftijdscategorie waar de vrijwilligersorganisatie zich op richt*
- *Onderwerp van de activiteiten vrijwilligersorganisatie*
- *de geografische spreiding van de vrijwilligersorganisaties over de stad*

Daarbij moet rekening gehouden worden met het feit dat tenders vanuit de flexibele subsidies telkens worden uitgeschreven rond een maatschappelijke relevant thema als bij Diversiteit, Weerbaar Opvoeden of Samenwerking van organisaties. Deze thema's worden vastgesteld aan de hand van jaarlijkse enquêtes onder vrijwilligersorganisaties en beleidsmedewerkers waarin zij bevraagd worden op maatschappelijke relevante thema's. De keuze voor een thema bepaalt ook voor een deel de leeftijdsgroep en doelgroep van de aangevraagde projecten.

Dat laat het volgende beeld zien:

- *Doelgroep:*

De tenders worden uitgeschreven rond specifieke thema's. Dat zou kunnen betekenen dat projecten zich specifiek gaan richten op aan het thema gerelateerde doelgroepen. Toch blijkt uit de inventarisatie van alle gehonoreerde projecten in de afgelopen 3 jaren dat de meeste projecten zich op de doelgroep sociaal kwetsbaren richten of dat er geen specifieke doelgroep aangewezen kan worden maar dat de inzet zich richt op alle bewoners.

- *Leeftijdscategorie:*

In alle onderzochte jaren ligt het zwaartepunt bij projecten / activiteiten gericht op jongeren. Dat geldt voorwel het aantal aanvragen als de verleende bedragen. Projecten die zich richten op alle bewoners (0-100 jaar) komen op bijna hetzelfde niveau uit. Het aantal toegekende projecten specifiek gericht op senioren is in verhouding laag. Dat is deels verklaarbaar doordat een groot deel van de projecten in de volle breedte op bewoners gericht zijn of op de verbinding tussen jong en oud en daarbij dus ook op senioren. Anderzijds komt uit contacten met de seniorenorganisaties naar voren dat zij het liefst gewoon hun reguliere activiteiten willen uitvoeren en niet zo nodig op zoek zijn naar innovatie en/of uitbreiding en het aanvragen van tenders moeilijk vinden.

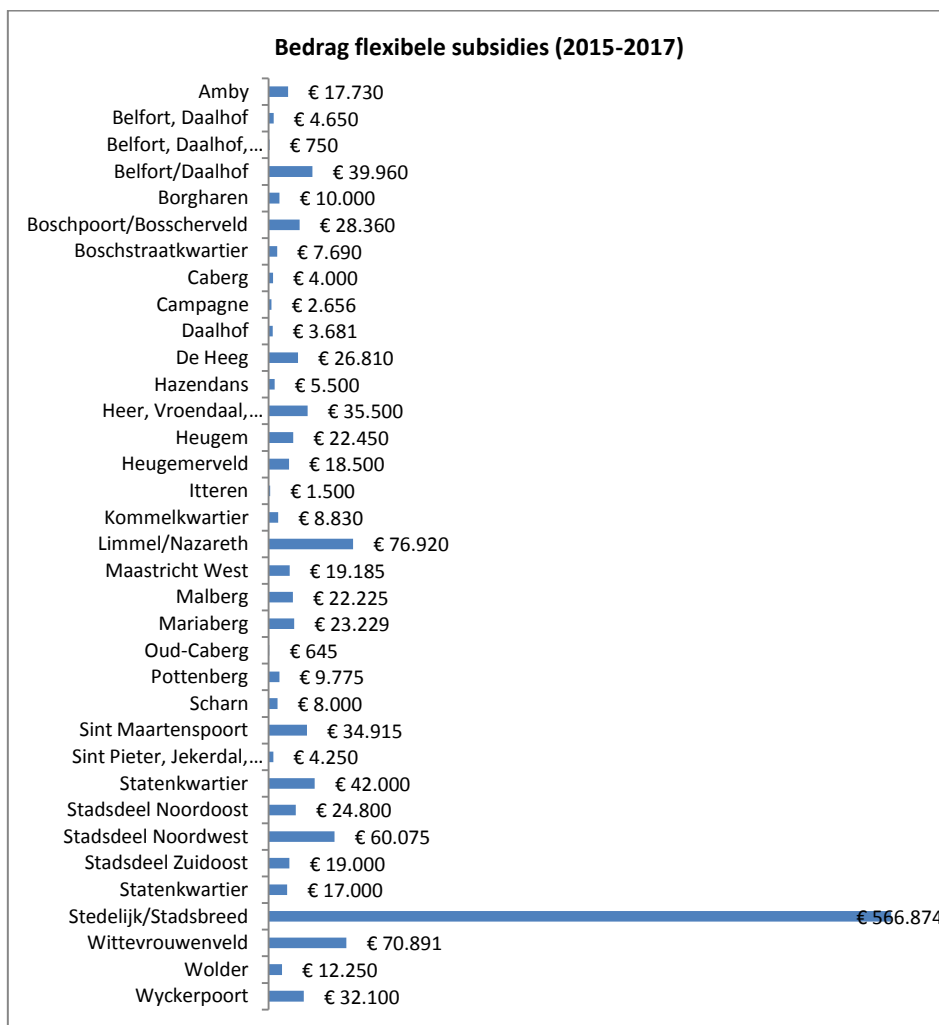
- *Onderwerp activiteiten:*

Het inhoudelijke thema van een tender bepaalt tot op zekere hoogte het onderwerp. Diversiteit en Integratie als thema hebben in die zin betrekking op maatschappelijke participatie. Weerbaar opvoeden gaat over opvoeden en opgroeien. Als we op die manier kijken naar de toegekende projecten over de laatste 3 jaren dan zien we dat de meeste projecten zich richten op Ontmoeting en maatschappelijke participatie met in 2017, als gevolg van de tender Weerbaar Opvoeden, een toename van projecten op het gebied van opvoeden en opgroeien.

- *Geografische spreiding aanvragen flexibele subsidies:*

Aanvragen voor flexibele subsidies kunnen enkel worden ingediend door vrijwilligersorganisaties met een rechtspersoon. Dat betekent dat de feitelijke spreiding van de vrijwilligersorganisaties over de stad en buurten van invloed is op waar de subsidiegelden terecht komen.

In onderstaand overzicht is deze spreiding inzichtelijk gemaakt. Daaruit blijkt dat in nagenoeg elke buurt wel een of meer projecten gehonoreerd zijn. Een paar buurten springen er in positieve zin uit. Wittevrouwenveld heeft voor een aantal projecten subsidie ontvangen (totaal € 70.891,-) Het gaat daarbij om een aantal projecten die door het buurtnetwerk (3) en het werkhuis (2) zijn aangevraagd. In Limmel/Nazareth gaat het over een aantal projecten van de Stichting Bureninitiatief (4) Dat is een door en voor buurtbewoners opgerichte stichting waaronder een aantal door buurtbewoners geïnitieerde activiteiten worden uitgevoerd. Het gaat dan vooral over buurtbewoners die wel iets willen doen maar niet meteen zelf een stichting willen oprichten. Het merendeel van de flexibele subsidies gaat naar stadsbreed toegankelijke projecten. Op stadsdeel niveau wordt de hoge subsidie in Noord-West verklaard door de ligging van Kinderboerderij Daalhoeve in dat stadsdeel.

Op basis van het bovenstaande kan gesteld worden dat de flexibele subsidies in elk geval hebben geleid tot een groot aantal nieuwe en vaak innovatieve projecten. Deze projecten richten zich voornamelijk kwetsbare bewoners van alle leeftijdscategorieën. Specifieke projecten voor senioren zijn ondervetegenwoordigd, maar bij nader onderzoek zien we dat er in veel projecten verbindingen

jong-oud worden gemaakt. Net als bij de basissubsidies ligt de nadruk qua inhoud op ontmoeting en maatschappelijke participatie.

De spreiding over de stad laat zien dat een aantal buurten er in geslaagd zijn een aantal goede innovatieve projecten neer te zetten. De buurten Limmel/Nazareth, Wittevrouwenveld springen er wat dat betreft uit. De meeste subsidie gaat evenwel naar projecten met een stadsbreed toegankelijke activiteiten. In hoeverre deze toch in verschillende buurten worden uitgevoerd is onvoldoende bekend en zou nader onderzocht moeten worden.

Conclusies:

- De meeste vrijwilligersorganisaties zijn breed toegankelijk en richten zich niet op specifieke leeftijdsgroepen of sluiten deze in elk geval niet uit. Met name jongerenorganisaties als b.v. scouting en seniorenorganisaties richten zich uiteraard wel op specifieke doelgroepen.
- De meeste vrijwilligersorganisaties richten zich op ontmoeting en maatschappelijke participatie. Met name kleinere organisaties zijn ook actief op de onderwerpen Jeugd en Leefomgeving. Deze conclusie wordt bevestigd door de effectmeting gedaan door MOvisie (hoofdstuk 3 en bijlage 1)
- De meeste vrijwilligersorganisaties zijn stadsbreed actief of toegankelijk. Een beperkt aantal richt zich op een of meerdere specifieke buurten.
- In de flexibele subsidies zijn projecten wat specifiek gericht op een doelgroep of op een buurt dan bij de basissubsidies.

6. procesevaluatie

De procesevaluatie heeft betrekking op de procesmatige kant van de subsidieverlening. Het gaat daarbij om: de aanvraagformulieren, de aanvraag- en verantwoordingsprocedures, het communicatieproces.

De nadruk in de procesevaluatie heeft gelegen op de flexibele subsidies. De reden daarvoor is dat het grootste aantal aanvragen voor flexibele subsidies gedaan worden. Het gaat dan over de tenders en de matchfunding. Dit zijn de meest complexe processen in de subsidieverlening. De processen m.b.t. de basissubsidies (boekjaarsubsidies) zijn relatief eenvoudige processen die al jaren gehanteerd worden en welke ook nauwelijks vragen of discussie oproepen.

Flexibele subsidies zijn per definitie projectsubsidies. Het gaat over subsidies die verstrekt worden ten behoeve van projecten en/of activiteiten die door vrijwilligersorganisaties worden uitgevoerd bovenop de reguliere activiteiten van deze organisaties. Het kan daarbij b.v. gaan om innovatie van bestaande activiteiten, het uitproberen van iets geheel nieuws, het leggen van nieuwe samenwerkingsverbanden die een extra investering vragen, het benaderen van een nieuwe doelgroep of het reageren op een actuele maatschappelijke ontwikkeling. De flexibele subsidies bieden vrijwilligersorganisaties dan de ruimte om een project te starten zonder meteen bestaande activiteiten te moeten staken.

Binnen de subsidies die tot nu toe gehanteerd zijn kennen we zgn. tenders en de pilot matchfunding. Zoals al eerder aangehaald heeft in 2017 een procesevaluatie plaatsgevonden welke op 17 december 2017 aan de raad is voorgelegd.

Hieronder halen we nogmaals de belangrijkste punten uit de procesevaluatie op. De volledige evaluatie is als bijlage toegevoegd.

Er is, zeker in de periode 2013-2015 sprake geweest van een experimenteerfase waarin alle betrokkenen aan deze nieuwe vorm van subsidiering hebben moeten wennen. Nu de gewenningsfase voorbij is, ervaren veel organisaties de mogelijkheid om extra subsidie aan te vragen voor specifieke projecten, als een positief instrument om hun bestaande activiteiten te kunnen vernieuwen of eens iets nieuws uit te kunnen proberen zonder daarmee bestaande activiteiten te hoeven staken. Ook nieuwe, startende organisaties maken gebruik van de flexibele subsidies om nieuwe activiteiten in Maastricht te kunnen starten.

- Alhoewel de meeste vrijwilligersorganisaties de communicatie rond de flexibele subsidies positief beoordelen is er zeker ruimte voor verbetering. In 2018 is de communicatie uitgebreid door een groter gebruik van sociale media als Facebook, Thuis in Maastricht en ook door de vernieuwing van de website MaastrichtDoet.nl
- Op verzoek van vrijwilligersorganisaties zullen beschikkingen in 2018 zowel per post als digitaal worden verstuurd. Dat vereist wel dat vrijwilligersorganisaties wijzigingen in contactgegevens tijdig doorgeven.

- Om de communicatieprocessen minder kwetsbaar te maken, zal een klein team van beleidsmedewerkers en een communicatiemedewerker de communicatie over flexibele subsidies, structureel vorm geven en blijven aansturen.
- De administratieve last bij aanvragers en bij de gemeente, blijft een punt van aandacht. Vereenvoudiging van het aanvraagformulier en de aanvraagprocedure heeft de constante aandacht maar heeft ook zijn grenzen. Het is een subsidieaanvraag en naast de formeel juridische vereisten is een bepaalde hoeveelheid informatie noodzakelijk om een goed beeld van de activiteit te kunnen krijgen en een goede inhoudelijke beoordeling te kunnen maken.
- De aanvraagformulieren zijn in 2018 herzien zodat de leesbaarheid en het gebruiksgemak verbeterd wordt. Dit blijft de aandacht hebben. In de ontvangstbevestiging zal, vanaf 2019 worden vermeld wanneer de beslissing verwacht kan worden.
- De vrijwilligersondersteuning is in 2018 verder versterkt door de vernieuwing van de website MaastrichtDoet.nl en de versterking van de ondersteuning door Trajekt. Daarnaast is ook de rol van de contactpersonen binnen de beleidsafdeling van de gemeente versterkt.
- De mogelijkheid om een mondelinge toelichting op de subsidieaanvragen, in de vorm van een pitch, blijft bestaan. Deze pitch zal een meer openbaar karakter krijgen waardoor bewoners en andere vrijwilligersorganisaties gemakkelijker kennis kunnen nemen van elkaars initiatieven.
- Vanaf eind 2017 maken bewoners volwaardig deel uit van de beoordelingscommissie. Om de onafhankelijkheid te waarborgen nemen bewoners maximaal 3 keer deel aan een beoordelingscommissie.

Conclusies:

- Het proces van aanvraag tot en met beslissing en administratieve verwerking verloopt goed. Verdere inkorting van termijnen is technisch niet mogelijk.
- Transparantie van het aanvraag en beoordelingsproces kan verbeterd worden door daar in de communicatie (beschikkingen) aandacht voor te hebben.
- De communicatie is al sterk verbeterd maar moet een punt van aandacht blijven. De communicatie kan verder worden verbeterd door beschikkingen zowel per post als digitaal te versturen, communicatie via meerdere kanalen te laten plaatsvinden en door het gebruik van persona's in de communicatieuitingen kan deze gericht worden ingezet.
- De vernieuwde website MaastrichtDoet.nl blijft de spil voor de communicatie over vrijwilligerswerk

7. Bijlagen:

Bijlage 1: Rapport effectmeting MOvisie d.d. augustus 2018.

Bijlage 2: cijfermatige analyse subsidies vrijwilligersactiviteiten d.d. augustus 2018.

Bijlage 3: Proces evaluatie verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg 2017 d.d. december 2017.